

Talousarvioaloite TAA 62/2023 vp

Hanna Holopainen vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä nuoriasiavaltuutetun viran perustamiseen (500 000 euroa)

Eduskunnalle

Oikeusministeriön yhteydessä toimiva nuoriasiavaltuutettu valvoisi nuorten aikuisten oikeuksien toteutumista. Suomessa on lapsiasiavaltuutettu ja vanhusiasiavaltuutettu, mutta ei nuoriasiavaltuutettua. Kuitenkin joka kymmenes nuori on vaarassa syrjäytyä. Nuoriasiavaltuutettu valvoisi 18—29-vuotiaiden nuorten aikuisten oikeuksien toteutumista. Nuorisolain mukaan nuoria ovat kaikki alle 29-vuotiaat. Nuoret aikuiset putoavat monesti palveluiden ulkopuolelle, sillä lasten palvelut loppuvat 18 vuoden iässä, ja aikuisten palvelut eivät välttämättä saavuta nuoria aikuisia tai ne eivät vastaa heidän tarpeisiinsa.

Suomessa on lähes miljoona 15—29-vuotiasta nuorta. Arvion mukaan jopa joka kymmenes nuori on vaarassa syrjäytyä. Lasten ja nuorten kokemana yksinäisyys ja ahdistuneisuus ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina. Nuorten syrjäytyminen on monimutkainen ilmiö ja ongelma-
vyyhti, jossa ongelmat kasautuvat ja pitkittyvät. Ulkopuolelle jäämiseen liittyy monenlaisia tekijöitä ja mekanismeja, mutta yhteistä on, että ulkopuolelle jääneet nuoret aikuiset eivät ole syystä tai toisesta saaneet aikuisuudelta vaadittavia taitoja.

Pandemia-aika on entisestään polarisoinut nuorten tilannetta: ne, joilla meni jo ennen korona-aikaa huonosti, voivat nyt entistä huonommin. Nuorten usko tulevaisuuteen horjuu, mikä on huolestuttavaa koko yhteiskunnan kannalta. Nuorten hätä Suomessa on ilmeinen, mutta palvelujärjestelmä ja tuen koordinointi on riittämätöntä. Nuoriasiavaltuutettu olisi oikeusministeriön yhteydessä toimiva riippumaton viranomainen, jonka tehtävänä olisi valvoa nuorten aikuisten oikeuksien toteutumista.

Tämä aloite kuuluu Vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 500 000 euroa momentille 25.01.03 nuoriasiavaltuutetun viran perustamiseen.

Talousarvioaloite TAA 62/2023 vp

Helsingissä 20.10.2023

Hanna Holopainen vihr
Inka Hopsu vihr
Saara Hyrkkö vihr
Fatim Diarra vihr
Pekka Haavisto vihr
Oras Tynkkynen vihr
Tiina Elo vihr
Jenni Pitko vihr
Bella Forsgrén vihr
Krista Mikkonen vihr
Sofia Virta vihr